യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്പത്തിപ്രകരണമ്)/സർഗഃ 014✓
സർഗഃ 014

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഇത്ഥം(ഞ്) ജഗ-ദഹം(ൻ)താദി-ദൃ+ശ്യ-ജാത+ന്ന കി+ഞ്ചന .
അജാത+ത്വാ+ച്ച നാസ്ത്യേവ യ+ച്ചാസ്തി പര-മേവ തത് .. 1

പരമാ-കാശ-മേവാദൗ ജീവതാം(ഞ്) ചേതതി+സ്വയം .
നിഃ(സ്)സ്പന്ദാം-ഭോധി-കുഹരേ സലിലം സ്പന്ദതാ-മിവ .. 2

ആകാശ-രൂപ-മജഹ-ദേവം(വ്) വേ+ത്തീവ ഹൃ+ദ്യതാം .
സ്വപ്ന-സ+ങ്ക+ല്പ-ശൈലാദാ-വിവ ചിദ്-വൃത്തിരാ+ന്തരീ .. 3

പൃ+(ഥ്വി-ആ)ദി-രഹിതോ ദേഹോ യോ വിംരാ-ഡാ+ത്മകോ മഹാൻ .
ആതി-വാഹിക ഏവാസൗ ചി++ന്മാ+ത്രാ+ച്ഛനഭോ-മയഃ .. 4

അ+ക്ഷയഃ(സ്)സ്വപ്ന-ശൈലാഭഃ(സ്) സ്ഥിര+സ്വപ്ന-പുരോ-പമഃ .
ചി+ത്ര-കൃഥ്.സ്ഥിര-ചിത്ത+സ്ഥ-ചി+ത്ര-സൈ+ന്യ-സമാ-കൃതിഃ .. 5

അനി-ഖാത-മഹാ+സ്തംഭ-പു+ത്രികൗഘ-സമോപമഃ .
ബ്ര+ഹ്മാ-കാശേഽനിഖാ-താ+ത്മാ സു+സ്തംഭേ ശാല-ഭ+ഞ്ജികാ .. 6

ആ+ദ്യഃ(ഫ്) പ്രജാപതി-രേവം സ്വയം-ഭൂരിതി വി+ശ്രുതഃ .
പ്രാ+ക്ത-നാനാംസ്വ-കാ+ര്യാണാ-മഭാ-വാദ+പ്യ-കാരണഃ .. 7

മഹാ+പ്രലയ-പ+ര്യ+ന്തേ+ഷ്വാദ്യ-കാല-പിതാ-മഹാഃ .
മു+ച്യ+ന്തേ സർവ ഏവാതഃ(ഫ്)
പ്രാ+ക്തനം(ങ്) കർമ തേഷു കിം .. 8

സോഽകു+ഡ്യ ഏവ കു+ഡ്യാ+ത്മാ ദൃ+ശ്യാ-ദൃ+ശ്യഃ(സ്)സ്വയംസ്ഥിതഃ .
ന ച ദൃ+ശ്യം(ൻ) നച+ദ്രഷ്ടാ ന+സ്രഷ്ടാ സർവ-മേവ ച .. 9

പ്രതി-ശബ്ദ-പദാർ-ഥാനാം സർവേഷാ-മേഷ ഏവ സഃ .
തസ്മാ-ദുദേതി ജീവാലീ ദീപാലീ ദീപകാ-ദിവ .. 10

സ+ങ്ക+ല്പ ഏവ സ+ങ്ക+ല്പാഥ്.കിലൈതി+ക്ഷ്മാദി-വർജിതഃ .
ആദി-മാദിവ നിഃ(ശ്)ശൂന്യഃ(സ്)-
സ്വപ്നാഥ്.സ്വപ്നാ+ന്തരം(യ്) യഥാ .. 11

അസ്മാ-ദേക+പ്രതി+സ്പന്ദാ+ജ്ജീവാഃ(സ്) സംപ്ര-സര+ന്തി യേ .
സഹകാരി-കാരണാനാ-മഭാ-വാച്ചസ ഏവ തേ .. 12

സഹകാരി-കാരണാനാ-മഭാവേ കാ+ര്യ-കാരണം.
ഏക-മേത-ദതോ നാ+ന്യഃ(ഫ്) പരസ്മാഥ്.സർഗ-വി+ഭ്രമഃ .. 13

ബ്ര+ഹ്മ-വാ+ദ്യോ വിരാ-ഡാത്മാ വിരാ-ഡാ+ത്മേവ സർഗതാ .
ജീവാ-കാശഃ(സ്)സ ഏവേ+ത്ഥം
സ്ഥിതഃ(ഫ്)പൃ+(ഥ്വി-ആ)+ദ്യ-സ+ദ്യതഃ .. 14

ശ്രീരാമ ഉവാച .
കിം സ്യാഥ്.പരിമിതോ ജീവോ രാശി-രാഹോ അന+ന്തകഃ .
ആഹോ+സ്വിദസ്-ത്യന+ന്താ+ത്മാ ജീവ-പിണ്ഡോഽചലോ-പമഃ .. 15

ധാരാഃ(ഫ്) പയോ-മുച ഇവശീ-കരാ ഇവ വാരിധേഃ .
കണാസ്-തപ്താ-യസ ഇവ കസ്മാ+ന്നി+ര്യാ+ന്തി ജീവകാഃ .. 16

ഇതി മേ ഭഗവൻ-ബ്രൂഹി ജീവ-ജാല-വിനിർണയം .
ജ്ഞാത-മേത+ന്മയാ+പ്രായസ്-തദേവ+പ്രകടീ-കുരു .. 17

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഏക ഏവ ന ജീവോഽ+സ്തി രാശീനാം സംഭവഃ(ഖ്) കുതഃ .
ശശ-ശൃങ്ഗം സമു+ഡ്ഡീയ+പ്രയാ-തീവ ഹിതേ വചഃ .. 18

ന ജീവോഽ+സ്തി ന ജീവാനാം രാശയഃ(സ്) സ+ന്തി രാഘവ .
ന ചൈകഃ(ഫ്) പർവത+പ്ര+ഖ്യോ
ജീവ-പിണ്ഡോഽ+സ്തി ക+ശ്ചന .. 19

ജീവ-ശബ്ദാർഥ-കലനാഃ(സ്) സമസ്ത-കലനാ+ന്വിതാഃ .
നേഹ കാ+ശ്ചന സ+ന്തീതി നി+ശ്ചയോഽസ്തു തവാ-ചലഃ .. 20

ശു+ദ്ധ-ചി+ന്മാത്ര-മമലം ബ്ര+ഹ്മാസ്-തീഹഹി സർവഗം .
ത+ദ്യഥാ സർവ-ശക്തി+ത്വാദ്-
വി+ന്ദതേ യാഃ(സ്) സ്വയം(ങ്)കലാഃ .. 21

ചി+ന്മാ+ത്രാനു+ക്രമേ-ണൈവ സംപ്ര-ഫു+ല്ല-ലതാ-മിവ .
നനു മൂർതാമ-മൂർതാ വാ താമേ-വാശു+പ്രപ+ശ്യതി .. 22

ജീവോ ബുദ്ധിഃ(ഖ്)ക്രിയാ+സ്പ+ന്ദോ മനോ+ദ്വി+ത്വൈ+ക്യ-മിത്യപി .
സ്വസ+ത്താം പ്രകചന്തീം(ൻ)താം(ൻ)നിയോ-ജയതി വേദനേ .. 23

സാ്യബുദ്-ധൈവ ഭവ+ത്യേവം ഭവേദ്.ബ്ര+ഹ്മൈവ ബോധതഃ .
അബോധഃ(ഫ്) പ്രേ+ക്ഷയാ യാതി നാശ+ന്നതു+പ്രബു+ധ്യതേ .. 24

യഥാ+ന്ധ-കാരോ ദീപേന+പ്രേ+ക്ഷ്യ-മാണഃ(ഫ്) പ്രണ+ശ്യതി .
ന ചാസ്യ+ജ്ഞായതേ തത്ത്വ-മബോധ+സ്യൈവ-മേവ ഹി .. 25

ഏവം ബ്ര+ഹ്മൈവ ജീവാ+ത്മാ നിർവി-ഭാഗോ നിര+ന്തരഃ .
സർവ-ശക്തി-രനാ+ദ്യ+ന്തോ മഹാചിഥ്.സാര-രൂപവാൻ .. 26

സർവാ-നണു-തയാ+ത്വസ്യ ന+ക്വചിദ്.ഭേദ-ക+ല്പനാ .
വി+ദ്യതേ യാ ഹി കലനാ സാ തദേ-വാനുഭൂ-തിതഃ .. 27

ശ്രീരാമ ഉവാച .
ഏവ-മേതഥ്.കഥം ബ്ര+ഹ്മ+ന്നേക-ജീവേ+ച്ഛയാ-ഖിലാഃ .
ജഗ+ജ്ജീവാ ന യു+ജ്യ+ന്തേ മഹാ-ജീവൈ-കതാ-വശാത് .. 28

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
മഹാ-ജീവാ+ത്മ തദ്.ബ്ര+ഹ്മ സർവ-ശ+ക്തി-മയാ+ത്മകം .
സ്ഥിതം തഥേ+ച്ഛ-മേവേഹ നിർവി-ഭാഗം(ൻ) നിരന്തരം .. 29

യദേവേ+ച്ഛതി ത+ത്ത+സ്യ ഭവ+ത്യാശു മഹാ+ത്മനഃ .
പൂർവം(ൻ) തേനേഷ്ട-മി+ച്ഛാദി തതോ+ദ്വിത്വ-മുദേതി യത് .. 30

പശ്ചാദ്-ദ്വി+ത്വ-വിഭ+ക്താനാം സ്വ.ശ+ക്തീനാം പ്രക+ല്പിതഃ .
അനേ-നേത്ഥം ഹി ഭവതീ+ത്യേവം(ൻ) തേന+ക്രിയാ+ക്രമഃ .. 31

തം വിനാ-നുദയേ+ത്വാസാം പ്രധാനേ+ച്ചൈവ രോഹതി .
ശ+ക്ത്യാ+ഹ്യജാ-തയാ+ബ്രാ+ഹ്മ്യാ നിയ-മോ്യയം പ്രകല്പിതഃ .. 32

യ+സ്യാ ജീവാഭി-ധാനായാഃ(ശ്) ശ+ക്ത്യ-പേ+ക്ഷാ ഫല+ത്യസൗ .
പ്രധാന-ശ+ക്തി-നിയമാ-നുഷ്ഠാ-നേന വിനാ നതു .. 33

പ്രധാന-ശ+ക്തി-നിയമഃ(സ്) സു+പ്രതി+ഷ്ഠോന ചേദ്.ഭവേത് .
തഥ്.ഫലം ശ+ക്ത്യ.ധീന+ത്വാൻ-നേഹി.താനാം(ങ്)ക്വചിദ്.ഭവേത് .. 34

ഏവം ബ്ര+ഹ്മ മഹാ-ജീവോ വി+ദ്യത്യേ്+ന്താദി-വർജിതഃ .
ജീവകോടി മഹാകോടി ഭവ+ത്യഥന കിഞ്ചന .. 35

ചേ+ത്യസം-വേദനാ+ജ്ജീവോ ഭവ+ത്യാ-യാതി സം.സൃതിം .
തദസം.വേദനാ+ദ്രൂപം സമാ-യാതി സമം പുനഃ .. 36

ഏവം(ങ്)കനിഷ്ഠ-ജീവാനാം(ഞ്)ജ്യേഷ്ഠ-ജീവ+ക്രമാ+ക്രമൈഃ .
സമുദേ+ത്യാത്മ-ജീവ+ത്വം(ൻ) താ+മ്രാണാ-മിവ ഹേമതാ .. 37

അ+ത്രാ+ന്തരേ മഹാ-കാശ ഇ+ത്ഥമേഷ ഗണോ᳚+പ്യസൻ .
സ്വാത്-മൈവ സദിവോ-ദേതി ചി+ച്ച-മഥ്.കരണാ+ത്മകഃ .. 38

സ്വയ-മേവ ചമഥ്.കാരോ യഃ(സ്)സമാ-പ+ദ്യതേ ചിതഃ .
ഭവി+ഷ്യ+ന്നാമ-ദേഹാദി തദഹം-ഭാവനം(വ്) വിദുഃ .. 39

ചിതോ യസ്മാ+ച്ചി-ദാലേ-ഹസ്-ത+ന്മയ+ത്വാദ-ന+ന്തകഃ .
സ ഏഷ ഭുവനാ-ഭോഗ ഇതി ത+സ്യാം പ്രബിം.ബതി .. 40

പരിണാമ-വികാരാദി-ശബ്ദൈഃ(സ്) സൈവ ചിദ+വ്യയാ .
താദൃ+ഗ്രൂപാ-ദഭേ+ദ്യാപി+സ്വശക്.ത്യൈവ വിബു+ധ്യതേ .. 41

അവി+ച്ഛിന്ന-വിലാസാ+ത്മ+സ്വതോ യഥ്.സ്വദനം(ഞ്)ചിതഃ .
ചേ+ത്യ+സ്യച+പ്രകാ-ശസ്യ ജഗ-ദി+ത്യേവ തഥ്.സ്ഥിതമ് .. 42

ആകാശാ-ദപി സൂ+ക്ഷ്മൈഷാ യാ ശ+ക്തിർ-വിതതാ ചിതഃ .
സാ+സ്വ-ഭാവത ഏവൈതാ-മഹം(ൻ)താം പരി-പ+ശ്യതി .. 43

ആത്മ+ന്യാ+ത്മാ+ത്മ-നൈവാ+സ്യാ യഥ്.പ്ര+സ്ഫുരതി വാരിവത് .
ജഗ-ദ+ന്ത-മഹം(ൻ)താണും(ൻ)തദൈഷാ സംപ്ര-പശ്യതി .. 44

ചമഥ്.കാര-കരീ ചാരു യ+ച്ചമഥ്.കുരുതേ ചിതിഃ .
സ്വയം സ്വാ+ത്മനി ത+സ്യൈവ ജഗ+ന്നാമ കൃതം(ൻ) തതഃ .. 45

ചിത+ശ്ചേ+ത്യ-മഹ+ങ്കാരഃ(സ്) സൈവ രാഘവ ക+ല്പനാ .
ത+ന്മാ+ത്രാദി ചിദേ-വാതോ+
ദ്വി+ത്വൈ-ക+ത്വേ+ക്വ സംസ്ഥിതേ .. 46

ജീവ-ഹേ+ത്വാദി-സം(ൻ)ത്യാഗേ+
ത്വം(ഞ്) ചാഹം(ഞ്) ചേതി സം(ൻ)ത്യജ .
ശേഷഃ(സ്)സദ-സതോർ-മ+ധ്യേ ഭവ+ത്യർഥാ+ത്മകോ ഭവേത് .. 47

ചിതാ യഥാദൗ കലിതാ+സ്വസത്താ സാ തഥോദിതാ .
അഭി+ന്നാ ദൃ+ശ്യതേ+വ്യോമ്നഃ(സ്)
സ+ത്താ-സ+ത്തേ ന വിദ്മഹേ .. 48

വി+ശ്വം(ങ്)ഖം(ഞ്) ജഗദീ-ഹാ+ഖ്യം(ങ്) ഖമ+സ്തി വിബുധാലയഃ .
സാകാര+ശ്ചി+ച്ച-മഥ്.കാര-രൂപ+ത്വാ+ന്നാ+ന്യ-ദസ്തി ഹി .. 49

യോ യ+ദ്വിലാ-സസ്.തസ്മാഥ്.സന കദാചന ഭി+ദ്യതേ .
അപി സാവ-യവം(ൻ) തസ്മാഥ്.കൈവാന-വയവേ കഥാ .. 50

ചിതേർ-നി+ത്യമ-ചേ+ത്യായാ നിർ-നാമ്ന്യാ വിതതാ-കൃതേഃ .
യ+ദ്രൂപം(ഞ്) ജഗതോ രൂപം(ൻ)തത്തഥ്.സ്ഫുരണ-രൂപിണഃ .. 51

മനോ ബു+ദ്ധി-രഹം(ങ്)കാരോ ഭൂതാനി ഗിരയോ ദിശഃ .
ഇതി യാ യാസ്തു രചനാ+
ശ്ചിതസ്+തത്ത്വാജ്.ജഗഥ്.സ്ഥിതേഃ .. 52

ചിതേ+ശ്ചി+ത്ത്വം(ഞ്) ജഗ+ദ്വി+ദ്ധി നാജ-ഗ+ച്ചി+ത്ത്വ-മ+സ്തി ഹി .
അജഗ+ത്ത്വാദ-ചിച്ചിഥ്.സ്യാദ്.ഭാനാദ്.ഭേദോ ജഗഥ്.കുതഃ .. 53

ചിതേർ-മരീചി-ബീജ+സ്യ നിജാ യാന്ത+ശ്ചമഥ്.കൃതിഃ .
സാ ചൈഷാ ജീവ-ത+ന്മാ+ത്ര-മാ+ത്രം(ഞ്) ജഗദിതി+സ്ഥിതാ .. 54

ചിത്താഥ്.സ്വ.ശ+ക്തി-കചനം(യ്) യദഹം-ഭാവനം(ഞ്)ചിതഃ .
ജീവഃ(സ്)സ്പ+ന്ദന-കർമാ+ത്മാ ഭവി+ഷ്യ-ദഭിധോ+ഹ്യസൗ .. 55

യ+ച്ചി+ച്ചി+ത്ത്വേന കചനം സ്വസം-പാ+ദ്യാഭി-ധാ+ത്മകം .
സ്വവി-കാരൈർ+വ്യവ+ച്ഛേ+ദ്യം ഭി+ദ്യതേ നോന വി+ദ്യതേ .. 56

ചിഥ്.സ്പ+ന്ദ-രൂപിണോ-രസ്തി ന ഭേദഃ(ഖ്) കർതൃ-കർമണോഃ .
സ്പ+ന്ദ-മാത്രം ഭവേഥ്.കർമ സ ഏവ പുരുഷഃ(സ്) സ്മൃതഃ .. 57

ജീവ+ശ്ചി+ത്ത-പരി+സ്പ+ന്ദഃ(ഫ്)-
പുംസാം(ഞ്) ചിത്തം സ ഏവ ച .
മന+സ്ത്വി+ന്ദ്രിയ-രൂപം സഥ്.സ+ത്താം(ൻ) നാനേവ ഗ+ച്ഛതി .. 58

ശാന്താ-ശേഷ-വിശേഷം ഹി ചിഥ്.പ്രകാശ+ച്ഛടാ ജഗത് .
കാര്യ-കാരണ-കാദിത്വം(ൻ)തസ്മാ-ദ+ന്യ+ന്ന വി+ദ്യതേ .. 59

അ+ച്ഛേ+ദ്യോഽഹ-മദാ+ഹ്യോഽഹ-മ+ക്ലേ+ദ്യോഽശോ+ഷ്യ ഏവ ച .
നിത്യഃ(സ്) സർവ-ഗതഃ(സ്)സ്ഥാണു-രചലോഽഹ-മിതി+സ്ഥിതം .. 60

വിവദ+ന്തേ തഥാ+ഹ്യ+ത്ര വിവ-ദ+ന്തോ യഥാ+ഭ്രമൈഃ .
ഭ്രമ-യ+ന്തോ വയം(ൻ) ത്വേതേ ജാതാ വിഗത-വി+ഭ്രമാഃ .. 61

ദൃ+ശ്യേ മൂർതേ+ജ്ഞ-സംരൂഢേ വികാ-രാദി പൃഥഗ്-ഭവേത് .
നാമൂർതേ തജ്-ജ്ഞക-ചിതേ ചിഥ്.ഖേ സദ-സദാ+ത്മനി .. 62

ചി+ത്തരൗ ചേ+ത്യര-സതഃ(ശ്)ശക്തിഃ(ഖ്) കാലാ-ദിനാമി-കാം .
തനോ+ത്യാ-കാശ-വിശദാം(ഞ്) ചി+ന്മധു+ശ്രീഃ(സ്)സ്വ-മ+ഞ്ജരീം.. 63

സ്വയം(വ്)വിചി+ത്രം സ്ഫുരതി ചിദ+ണ്ഡക-മനാ-ഹതം.
സ്വയം വില+ക്ഷണ+സ്പ+ന്ദം(ഞ്) ചി+ദ്വായു-ര+ണ്ഡജാ+ത്മകഃ .. 64

സ്വയം(വ്)വിചിത്രം(ങ്) കചനം(ഞ്)ചി+ദ്വാരിന നിഖാ-തഗം.
സ്വയം(വ്) വിചിത്ര-ധാതു+ത്വം ശ്രേഷ്ഠാങ്ഗ-മപി നിർമിതം.. 65

സ്വവി-ചി+ത്ര-രസോ+ല്ലാസാ ചിജ്-ജ്യോഥ്.സ്നാ സതതോ-ദിതാ .
സ്വയം(ഞ്) ചിദേവ+പ്രകട+ശ്ചിദാ-ലോകോ മഹാ+ത്മകഃ .. 66

സ്വയ-മസ്തം(ങ്)ഗതേ ബാ+ഹ്യേ+സ്വ+ജ്ഞാനാ-ദുദിതാ ചിതിഃ .
സ്വയം(ഞ്)ജഡേഷു ജാ+ഡ്യേന പദം സൗഷുപ്ത-മാഗതാ .. 67

സ്വയം സ്പ+ന്ദിത-യാ+സ്പന്ദി-ചി+ത്ത്വാ+ച്ചിതി മഹാ-നഭ .
ചിഥ്.പ്രകാശ+പ്രകാശോഹി ജഗ-ദസ്തിച നാസ്തിച .. 68

ചിദാ-കാശൈക-ശൂ+ന്യ+ത്വം(ഞ്) ജഗ-ദ+സ്തിച നാ+സ്തി ച .
ചിദാ-ലോക-മഹാ-രൂപം(ഞ്) ജഗ-ദ+സ്തിച നാ+സ്തിച .. 69

ചി+ന്മാരുത-പരി+സ്പന്ദോ ജഗ-ദസ്തി ച നാസ്തി ച .
ചി+ദ്ഘന+ധ്വാന്ത-കൃഷ്ണ+ത്വം(ഞ്) ജഗ-ദസ്തിച നാസ്തി ച .. 70

ചിദർകാ-ലോക-ദിവസോ ജഗ-ദസ്തിച നാ+സ്തി ച .
ചിഥ്.കജ്.ജല-രജസ്-തൈല-പര-മാണുർ-ജഗഥ്.ക്രമഃ .. 71

ചിദ+(ഗ്രി-ഔ)ഷ്ണ്യം ജഗ+ല്ലേഖാ ജഗ+ച്ചി+ച്ഛങ്ഖ-ശു+ക്ലതാ .
ജഗ+ച്ചി+ച്ഛൈല-ജഠരം(ഞ്) ചി+ജ്ജല+ദ്രവതാ ജഗത് .. 72

ജഗ+ച്ചി-ദി+ക്ഷു-മാധു+ര്യം(ഞ്) ചിഥ്.ക്ഷീര+സ്നിഗ്-ധതാ ജഗത് .
ജഗ+ച്ചി+ദ്ധിമ-ശീത+ത്വം(ഞ്) ചി+ജ്ജ്വാലാ+ജ്വലനം(ഞ്)ജഗത് .. 73

ജഗ+ച്ചിഥ്.സർഷ-പ+സ്നേഹോ വീചി+ശ്ചിഥ്.സരിതോ ജഗത് .
ജഗ+ച്ചിഥ്.ക്ഷൗ+ദ്ര-മാധു+ര്യം(ഞ്)ജഗ+ച്ചിഥ്.കനകാങ്-ഗദം.. 74

ജഗച്ചിഥ്.പുഷ്പ-സൗഗ+ന്ധ്യം(ഞ്) ചി+ല്ല-താ+ഗ്ര-ഫലം(ഞ്) ജഗത്. .
ചിഥ്.സ+ത്തൈവ ജഗഥ്.സ+ത്താ ജഗഥ്.സ+ത്തൈവ ചി+ദ്വപുഃ .. 75

അ+ത്ര ഭേദ-വികാരാദി നവേ മലമിവ+സ്ഥിതം .
ഇതീദം സ+ന്മയ+ത്വേന സദ-സദ്.ഭുവന+ത്രയം .. 76

അവി-കല്പ-തദാ+ത്മ+ത്വാത്.സ+ത്താ-സ+ത്തൈക-തൈവ ച .
അവ-യവാ-വയ-വിതാ ശ+ബ്ദാർഥൗ ശശ-ശൃങ്ഗ-വത് .. 77

അനു-ഭൂത്യ-പലാപായ ക+ല്പിതോ യൈർ-ധിഗസ്തു താൻ .
ന വി+ദ്യതേ ജഗ+ദ്യ+ത്ര സാ+(ദ്രി-അ)ബ്ധ്യുർ.വീന-ദീ+ശ്വരം .. 78

ചിദേ-ക+ത്വാത്.പ്രസങ്ഗഃ(സ്)സ്യാത്.കസ്-ത+ത്രേ-തര-വി+ഭ്രമഃ .
ശിലാ-ഹൃദയ-പീനാപി+സ്വാകാശേ വിശ-ദൈവ ചിത് .. 79

ധ+ത്തേ്+ന്തര-ഖിലം ശാന്തം സ+ന്നി-വേശം(യ്) യഥാ ശിലാ .
പദാർഥ-നികരാ-കാശേ+ത്വയ-മാകാ-ശജോ മലഃ .. 80

സ+ത്താ-സ+ത്താ+ത്മ-താ+ത്വ+ത്താ-
മ+ത്താ+ശ്ലേഷാ ന സ+ന്തി തേ .
പല്ല-വാ+ന്തര-ലേഖൗഘ-സ+ന്നി-വേശ-വദാ-തതം .. 81

അ+ന്യാ-ന+ന്യാ+ത്മക-മിദം(ൻ)ധത്തേ്+ന്ത+ശ്ചിത്.സ്വഭാവതഃ .
സമസ്ത-കാരണൗ-ഘാനാം(ങ്) കാരണാദി പിതാമഹഃ .. 82

സ്വഭാവതോ കാര-ണാ+ത്മ ചി+ത്തം ചി+ദ്ധ്യനു-ഭൂതിതഃ .
നചാ-സ+ത്ത്വമ-ചേ+ത്യായാ+ശ്ചിതോ വാചാപി സി+ദ്ധ്യതി .. 83

യദ+സ്തി തദുദേ-തീതി ദൃഷ്ടം ബീജാ-ദിവാ-ങ്കുരഃ .. 84

ഗഗന ഇവ സുശൂന്യ-ഭേദ-മസ്തി+
ത്രിഭുവന-മങ്ഗ മഹാ-ചിതോ്+ന്ത-ര+സ്യാഃ .
പരമ-പദ-മയം സമസ്ത-ദൃ+ശ്യം
ത്വിദമിതി നിശ്ചയ-വാൻ-ഭവാനു-ഭൂതേഃ .. 85

ഇ+ത്യു+ക്ത-വ+ത്യഥ മുനൗ ദിവസോ ജഗാമ
സായാ-തനായ വിധയേ്+സ്ത-മിനോ ജഗാമ .
സ്നാതും സഭാ കൃതന-മസ്-കരണാ ജഗാമ+
ശ്യാമാ+ക്ഷയേ രവി-കരൈ+ശ്ച സഹാ-ജഗാമ .. 86

ഇ+ത്യാർഷേ+ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ
ഉത്പത്തി+പ്രകരണേ+ബ്രഹ്മ+പ്രതിപാദനം(ൻ)നാമ
ചതുർദശഃ(സ്) സർഗഃ .. 14 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
8.9.2023